

**Fortul 13 Jilava:
Consolidare,
Conservare,
Cunoaștere**

3

**Avem
nevoie
de
magie**

4

**„Salonul
profesorilor
de artă din
județul Ilfov
- NUMINOS”**

8

**„Chilim” de
la Mănăstirea
Hurezi în
patrimoniul
de la Piscu**

9

condeie Ilfovene

Nr. 87 | decembrie 2024 | Publicație de cultură

Crăciunul să vă găsească cu masa bogată
și sufletul curat, să primiți și să dăruiti
bucurie, încredere, speranță și iubire.

Să vedeți lumea cu ochii unui copil și să aveți
puterea să vă bucurați de absolut tot ce ne
aduc aceste zile de sărbătoare.

Noul An să vină cu încredere,
curaj și înțelepciune pentru
fiecare dintre noi.

La mulți ani!

**Glina:
Acasă la
Moș Crăciun**

**Mogoșoaia:
Ambasada
lui
Moș Crăciun**

(pagina 5)

**Idei
pentru
realizarea
unui
Muzeu al
Satului
Ilfovean**

(pagina 7)

De 1 Decembrie, cu toții am sărbătorit cu mândrie Ziua Națională a României, confirmând astfel valorile, tradițiile și cultura care ne definesc ca popor. A fost o zi specială, în care ne-am amintit cât de important este să ne păstrăm identitatea și să prețuim bogăția moștenirii noastre culturale. Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov își continuă cu devotament misiunea de a păstra vie tradiția românească, sprijinind obiceiurile, meșteșugurile și creațiile populare autentice. Să fim uniți prin respectul pentru trecutul nostru și prin dorința de a construi un viitor mai bun! La mulți ani, România! La mulți ani tuturor românilor!

Prezențe ilfovene la Gaudeamus - 2024

Ediția cu numărul 31 a Târgului de Carte „Gaudeamus – Radio România” a avut loc în perioada 4- 8 decembrie 2024, la Romexpo. La această ediție, printre numeroasele evenimente, la standul Editurii BookForge, a avut loc și lansarea volumului „Oceanul de iluzii” al ilfovenei Nicoleta Tudor.

Nicoleta Tudor are mulți admiratori și fani pentru prodigioasa sa activitate culturală. Romancieră înveterată și poetă recomandată, Nicoleta Tudor ne

surprinde cu minunatele sale rime, ca într-un slalom uriaș, ca într-un dans vrăjit printre primii fungei... ■

George V. GRIGORE

„Istoriile deturnate - destine rescrise. Patrimoniul construit din București sub regimul comunist”

O schimbare de paradigmă arhitecturală a venit odată cu schimbarea regimului și promovarea valorilor comuniste. Spațiul construit existent putea deveni excedentar sau inutil, fiind astfel transformat și reîmpărțit sau demolat pur și simplu. Toate aceste transformări au adus dureri sufletești mari, care au condus la alienare sau chiar dispariția unor conaționali. Muzeul Național Cotroceni și Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc prezintă publicului larg un proiect expozițional care explorează patrimoniul construit din București, relevând consecințele regimului comunist asupra vieții elitelor românești și a imobilelor în care acestea au locuit. Secțiunile din expoziție analizează convertirea a două edificii regale: Palatul Cotroceni, transformat în spațiu al activităților de masă destinate educației politico-ideologice și Palatul Snagov care devine exponent al nomenclaturii comuniste. De asemenea, expoziția reflectă destinele a șapte personalități ale politicii și culturii interbelice supuse represiunii comuniste și soldate cu exil, detenție sau moarte.

Proiectul este realizat în parteneriat cu Casa Memorială „Iuliu Maniu”, Muzeul Național al Țăranului Român, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, Arhivele Naționale ale României și Muzeul Național de Artă Contemporană al României și cu sprijinul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” – București și al Uniunii Arhitecților din România. Designul expozițional a fost realizat de Atelier Monograph.

Expoziția poate fi vizitată până în data de 16 februarie 2025. ■

George V. GRIGORE

„Corbeanca - Pagini de monografie”

Monumentul etnografic „Casa Frusina”, amenajat prin grija Consiliului Județean Ilfov, Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, Asociației „Monumente Renăscute” și Primăriei Corbeanca în Parcul Corbeanca din Tamași, primește, încet-încet, variate utilități. Dincolo de principala sa utilizare de muzeu local, păstrător al memoriei vernaculare, Casa Frusina devine și un loc potrivit pentru rememorarea paginilor de istorie locală. Astfel, muzeul a fost ales de col. (rez) Constantin Popoiu și Editura Autentic FPC pentru lansarea cărții „Corbeanca - Pagini de monografie”. Studiul monografic este rezultatul unei minuțioase munci de documentare a istoriei grupului de sate - Corbeanca, Ostratu, Petrești și Tamași – care astăzi compun comuna Corbeanca. În paginile cărții aflăm informații despre așezare, relief, climă, hidrografie, vegetație, faună și soluri. Urmează informații despre epoca veche, mențiuni documentare din Evul Mediu, secolele XIX și XX, o scurtă istorie administrativă a comunei Corbeanca și a satelor componente. De asemenea, sunt incluse informații mai puțin cunoscute publicului larg - înființarea primei postăverii din Muntenia și a primei poște care asigura drumul spre Ploiești. Datele demografice surprind vechimea, dinamica, fizionomia și comportamentul, relațiile dintre locuitorii, stilul de exprimare, modul în care munceau localnicii și jocurile preferate ale copiilor.

George V. GRIGORE

Problema pământului - de la Reforma lui Cuza, răscoala de la 1888, reforma din 1921, reforma din 1945, colectivizarea și situația actuală - are importanța sa în dezvoltarea zonei. Cum erau locuințele în zonă, cum era hrana, care era problema alcoolului, aflăm din alt capitol. Apoi viața spirituală, bisericile, învățământul și școlile, căminele culturale, sportul și, nu în ultimul rând, obiceiurile și tradițiile. Constituindu-se într-un bagaj substanțial de informații despre comuna Corbeanca și locuitorii acesteia, cartea este binevenită pentru localnici. Chiar numele de „Corbeanca” pare să provină de la cel al unei familii boierești, a Corbenilor, deși mult timp i s-a spus Pociovaliștea (sau Cociovaliștea?). Autorul, în afara muncii de cercetare pe care a depus-o, scrie cu talent și este riguros în analiza sa. Prin acest volum face un dar deosebit comunității din Corbeanca. ■

POEZII

Ai venit...

Nicoleta Tudor

Toamna mea cu suflet răvășit
Și cu brumă-n genele iubirii,
Într-o dimineață te-am găsit,
Tu mi-ai spus că este-n legea firii
Să-ți plimbi frunzele prin părul meu,
Ruginiu să mă-nfășoare-n zale,
Tu să-mi picuri stropi de curcubeu,
Eu să beau din roua cupei tale
Toamna mea cu simfonii divine,
Partitura ta e-n ochii mei,
De-acum nu îmi vor mai fi străine
Frunzele-ți cernute pe alei
Vântul nu va mai fugi de mine,
Zilnic îmi va dărui o șoaptă,
Și se va grăbi să mă aline
Cu arome de gutuie coaptă
Toamna mea cu anii numărați,
Toamna mea cu suflet răvășit,
Te privesc în ochi, cu ochi ridați...
Și n-am niciun dubiu c-ai venit.

Fotografia clipei

Coca Popescu

Sunt conștientă că
Poezia este și va rămâne
O fotografie a clipei.
Pasaie interioare se prăbușesc
Sub imperiul emoției,
Dar viața are întotdeauna dreptul la replică.
Sunt stăpână peste respirația sacadată,
Care din când în când mă sufocă.
E arta conversației sau,
Nu de puține ori,
Mă identific într-un limbaj comun
Pe care îl aștern cu penița tremurândă pe hârtie.
Gata să scânteieze idei
Precum amnarul ce lovește cremenea.
Surprind realitatea într-o lumină șlefuită
De unde sar particule de pirită
Din șmirghelul ce-mi chinuiește sufletul.
Câtă vreme nu îmi este frică să respir
Sunt eu, iubesc,
Mă bucur de tot ceea ce scriu. ■

Director al Centrului Județean
pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov
Alexandrina NIȚĂ

Condeie ILFOVENE

Editor:
Centrul Român pentru Inițiativă Socială
Editor coordonator:
Cătălin DRAGOMIR
Redactor șef:
George V. GRIGORE

Redactori:
**Cristina ANGHELUȚĂ, Anica POPA,
Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA,
Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ**

Foto: **George V. GRIGORE**
Corectură: **Maria DRAGOMIR**
DTP: **Dan DULGERU**
tipar - **www.tipografiaLM.ro**

Tel. **0371.084.001**;
e-mail: **condeiilfovene@gmail.com**
ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984
Publicație distribuită gratuit

Fortul 13 Jilava: Consolidare, Conservare, Cunoaștere

Consiliul Județean Ilfov și Antena 3 CNN au organizat Conferința națională România Inteligentă „Fortul 13 Jilava: Consolidare, Conservare, Cunoaștere – Transformarea unui monument istoric în destinație culturală-educativă”.

Evenimentul dedicat transformării Fortului 13 Jilava într-un muzeu al memoriei represiunii comuniste a abordat subiecte esențiale privind restaurarea și valorificarea acestui monument istoric. Fortul 13 Jilava, un simbol al abuzurilor și suferinței din perioada regimului comunist, va fi transformat într-un spațiu de reflecție, educație și conștientizare, care va aduce în fața publicului lecțiile din trecut. Proiectul urmărește să creeze un loc activ de învățare, în care vizitatorii vor înțelege impactul regimurilor totalitare și importanța libertății și drepturilor fundamentale.

Hubert Thuma, președinte Consiliul Județean Ilfov, a precizat care sunt pașii care trebuie parcurși pentru transformarea în muzeu a Fortului 13:

„Am fost de multe ori și am vizitat Fortul 13 și pentru copiii care sunt în sală i-aș îndemna să meargă să viziteze și acel loc. Cum intri în incinta Fortului 13 te izbești pur și simplu de o emoție. Acolo foarte mulți deținuți politici au fost bătuți, au murit acolo, au fost chinuți. Și cred că este extrem de important pentru noi să nu uităm greșelile trecutului, pentru că doar cei care nu văd lucrurile greșite care s-au întâmplat sunt predispuși să le repete.

În cadrul evenimentului a fost prezentă și Alina Gorghiu, ministrul Justiției, care a vorbit despre noul muzeu care se va amenaja în Ilfov și a avut un îndemn pentru tinerii prezenți în sală: „Pică mânășă evenimentul acesta peste contextul prin care trecem și profit de faptul că aveți tineri în sală ca să le spun că istoria trebuie povestită, trebuie spusă. Și cred că asta e mesajul zilei de astăzi, în primul rând. În al 2-lea rând, dacă vrem să înțelegem ceva din ce

trăim, va trebui să rememorăm experiențele trecutului de fiecare dată când avem posibilitatea.”, a declarat Alina Gorghiu, în cadrul evenimentului.

Nu doar un loc de amintire

Transformarea fortului într-un muzeu al memoriei represiunii comuniste nu doar că va păstra istoria, dar va deveni și un simbol al luptei pentru drepturile omului și al importanței educației civice. Conferința s-a concentrat pe integrarea fortului în circuitul cultural și turistic național, astfel încât să devină un punct de atracție educațional, nu doar un loc de amintire, ci un spațiu activ dedicat învățării despre regimurile totalitare, libertate și democrație.

Această inițiativă subliniază importanța păstrării memoriei colective și va contribui la construirea unui viitor mai conștient și mai responsabil.

Transformarea Fortului 13 într-un muzeu va dura probabil câțiva ani. Anul acesta am reușit să preluăm Fortul 13 în administrarea CJ Ilfov. Am identificat și o sursă de finanțare pentru că transformarea costă foarte mulți bani. Suntem la stadiul detalii, adică avizăm proiectul, după ce îl avizăm vom lucra la studiul de fezabilitate și vom afla și care sunt costurile. Noi le estimăm undeva în jurul a 15 milioane de euro și sursa de finanțare este Programul Operațional Regional, adică sunt bani europeni care în marea lor parte vor fi folosiți pentru Fortul 13. Estimăm că lucrările vor dura undeva între 2 și 3 ani de zile și sperăm să ne apucăm cât mai rapid de treabă”.

Începând cu data de 11 ianuarie 2012 Fortul 13 Jilava este încadrat, prin Ordinul ministrului culturii nr. 2010/2012, pe lista Monumentelor Istorice IF-II-m-A-21037. Întrucât ANP nu are ca obiect de activitate introducerea în circuitul monumentelor istorice și exploatarea Fortului 13, soluția identificată a fost trecerea obiectivului din domeniul public al statului și administrarea Ministerului Justiției prin Administrația Națională a Penitenciarelor – Penitenciarul București Jilava în domeniul public al Județului Ilfov și administrarea Consiliului Județean Ilfov.

Aflat la 3 km nord-vest de Jilava și la 10 km sud de București, Fortul 13 Jilava se află, începând din 26 iulie 2024, pe Lista Indicativă a României pentru Lista Patrimoniului Mondial UNESCO, ca

parte a dosarului „Foste închisori comuniste din România”. Alături de Închisoarea de la Râmnicu Sărat, Închisoarea Pitești, Fostul Penitenciar de la Făgăraș și Fostul Penitenciar de la Sighetul Marmației, Fortul nr. 13 Jilava păstrează și onorează memoria victimelor regimului comunist care au suferit sau au pierit pentru opoziția lor față de regim. Dosarul „Foste închisori comuniste din România” ilustrează tipologii diferite atât ale experimentelor opresive ale regimului, cât și ale sistemelor de detenție în care mii de oameni nevinovați au pierit și despre care mii de supraviețuitori au depus mărturii impresionante. Înființată în 1945, odată cu preluarea puterii de către comuniști în România, așa-numita rețea extinsă a „caselor morții” a urmărit reabilitarea prin tortură a prizonierilor pentru a asigura convertirea lor la ideologia comunistă și a funcționat ca un mecanism care includea 44 de penitenciare principale și 72 de lagăre de muncă forțată. Pentru a ilustra mecanismul, selecția include un penitenciar de maximă securitate, de tranzit folosit ca centru de triere centralizat, două dintre cele mai reprezentative locuri pentru metodele inumane utilizate și două penitenciare care au adăpostit categorii speciale de deținuți, personalități politice importante și cadre militare. Penitenciarul Jilava a fost centrul de triere prin excelență al sistemului penitenciar comunist, utilizat pentru centralizarea sentințelor politice. Fortul nr. 13 al Penitenciarului Jilava făcea parte din centura de fortificații construite în ultimele decenii ale secolului al XIX-lea în jurul Bucureștiului, ca componentă principală a unui sistem defensiv mai amplu al țării, inițiat și susținut de regele Carol I de Hohenzollern. Dezvoltat de generalul belgian Henry Alexis Brialmont și de căpitanul inginer Ioan Clucer, sistemul era alcătuit din 18 forturi, fiecare dintre ele echipat cu o baterie de artilerie. Construcția Fortului nr.13 a început în anul 1886, lucrările terminându-se în martie 1893, după repetate modificări și adaptări ale planurilor în raport cu evoluția cerințelor militare, tehnologia și materialele de construcție și din

motive economice.

După finalizarea construcției, a fost folosit ca depozit pentru muniții și ca garnizoană militară până în 1907 când un grup de fermieri a fost arestat și ulterior adus în această locație pentru închisoare. Din acel an, Jilava a fost reproiectată pentru a funcționa ca închisoare militară până la 1 aprilie 1948, când a intrat în administrarea Direcției Generale a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Între 1948 și 1964, regimul de închisoare al Jilavei, ca închisoare de maximă siguranță, s-a concentrat exclusiv pe exterminarea oponenților grei ai noului regim politic comunist, aceștia fiind deținuți în condiții speciale. De exemplu, celulele izolante erau încăperi fără deschideri de lumină naturală, amplasate în subteran, la o adâncime de 8-10 m.

Deținuții erau fie cercetați, fie în așteptarea judecării, în timp ce dizidenții din alte penitenciare au fost aduși pentru anchete suplimentare sau pentru a fi transferați în alte centre de detenție. În general, un prizonier petrecea câteva luni la Jilava. Singurul drept pe care îl aveau dizidenții politici, conform regulamentului de reținere și pază a prizonierilor, era acela de a ieși afară. Cu toate acestea, chiar și acest singur drept a fost uneori încălcat. Mai bine de un milion de oameni au trecut pragul închisorii terorii - printre ei și Corneliu Coposu, moseniorul Vladimir Ghika, mitropolitul Bartolomeu Anania, Nicolae Steinhardt.

După 1970, celulele Fortului nr. 13 au fost dezafectate parțial, iar unii dintre deținuți, cei neînchiși pentru infracțiuni politice, au fost transferați în noua clădire a penitenciarului. Istoria neagră a acestui loc a continuat până în decembrie 1989, când 63 de manifestați arestați de pe străzile Bucureștiului în timpul Revoluției au fost arestați, bătuți, urcați în dube și aduși la Jilava, în celulele vechii închisori, într-o încăpere de 15 metri pătrați. După 1990, vechiul amplasament al penitenciarului a fost abandonat și folosit ca depozit, acum fiind vizitat ocazional ca loc de memorie în așteptarea unor intervenții viitoare planificate care să redea semnificația locului. ■

George V. GRIGORE, Cătălin DRAGOMIR

Avem nevoie de magie

George V. GRIGORE

Magia toamnei aduce multă bogăție și căldură sufletească. Așa putem defini și momentele împletite cu zâmbete și culoare oferite copiilor din casele familiale din Ilfov, desfășurate în primele zile ale lunii noiembrie la Complexul de Servicii Sociale Copii din Periș, Centrul Maternal Săftica și Căsuța de Tip Familial Sabar. Mici și mari, 20 de copii au participat la atelierul

organizat. La „Atelierul de Creație” cei mici au pictat măști cu personaje preferate și au accesoriat borcane colorate, altfel spus, a fost o adevărată explozie de culoare. La „Atelierul de Dans” o trupă de dansatori cu recunoaștere internațională i-a încântat pe copii. Un moment deosebit de emoționant a fost prezentarea unuia dintre membrii echipei care a crescut într-un centru de plasament, devenind astfel un exemplu inspirațional pentru cei mici. „Atelierul de Sport” a bucurat copiii prin curse cu obstacole, dans și multă voie bună. La „Modelajul de Baloane” a fost, de asemenea, aglomerație, copiii creând diferite forme. Zâmbetele s-au transformat în adevărate opere de artă datorită picturilor pline de imaginație de la Atelierul „Pictură pe Față”. Organizatorii s-au asigurat că atmosfera de sărbătoare a fost completată de decorurile de toamnă, pregătite special pentru acest eveniment în două zile de amenajări creative. Pentru deplina bucurie a copiilor a fost deschis un candy bar. Bucuria sinceră și zâmbetele deschise au creat o atmosferă de neuitat. ■

„Culorile toamnei 2024” la Centrul Cultural Buftea

Toamna aduce o stare de melancolie și de căldură sufletească metamorfozată în diferite forme de manifestare artistică. Se pictează, se cântă, se joacă teatru... Tot astfel din această stare creativă, elevii unităților de învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal din orașul Buftea au fost invitați să participe la evenimentul „Culorile toamnei 2024”, iar sâmbătă, 16 noiembrie 2024, iubitorii de frumos au fost invitați să le voteze lucrările la Centrul Cultural Buftea. Fiecare elev a primit dreptul de a participa cu o singură lucrare, la una din secțiunile pictură, colaj, obiecte de artizanat, tematica festivalului fiind, evident, „Toamna”. Lucrările expuse au bucurat ochii celor ce au trecut pragul Centrului Cultural din Buftea. A urmat festivitatea de premiere, în cadrul căreia tinerii creatori au fost evidențiați și invitați pe scenă, fiind recompensați cu

diplome și cadouri. Afară vântul scutura și ultimele frunze din copaci, dar copii erau veseli și bucuroși de succesul pe care l-au avut. Organizatori au fost Primăria Buftea, Centrul Cultural Buftea, Buftea Smart și Școala Gimnazială nr. 1 din Buftea. ■

George V. GRIGORE

„Cele mai frumoase tradiții” la Art Safari

O perspectivă interdisciplinară asupra tradițiilor de Crăciun

În data 28 noiembrie, la Art Safari, pe Lipscani 18-20, a avut loc vernisajul expoziției „Cele mai frumoase tradiții”. Au fost prezentate lucrări semnate de Andy Warhol, Henri Matisse, Marius Bunescu, Ion Mirea, Viorel Mărginean și alții, admirate până la jumătatea lunii decembrie. Evenimentul s-a concentrat pe frumusețea modului în care românii celebrează sărbătorile de iarnă și a oferit vizitatorilor o incursiune în tradițiile care îmbogățesc patrimoniul cultural românesc, dezvăluind semnificația profundă a Crăciunului în viața comunităților rurale și urbane din România. Expoziția a fost realizată în parteneriat cu Institutul Național al Patrimoniului, Arhiepiscopia Bucureștilor, Secretariatul de Stat pentru Culte, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, Muzeul Național al Țăranului Român. Conform tradiției creștine, obiceiurile de Crăciun manifestate în spațiul românesc se concentrează asupra pregătirii gospodăriilor pentru Nașterea Mântuitorului. Colindele, prepararea tradițională a colacilor și alte obiceiuri specifice acestei perioade, dar și bogata artă religioasă care reflectă tradiția creștină subliniază patrimoniul material și imaterial din spațiul românesc, patrimoniu care merită să fie revalorificat și înțeles în context contemporan. „Publicul va putea, astfel, să înțeleagă mai bine atât simbolistica iconografiei ortodoxe din perspectiva scenelor asociate cu nașterea lui Hristos, cât și relevanța colindelor românești ce surprind într-o manieră populară sacralitatea ortodoxă. Pe lângă textele și melodicitatea colindelor, la realizarea unei

atmosfere de sărbătoare contribuie și obiectele simbolice, precum costumele populare tradiționale sau instrumentele folosite de colindători. Expoziția își propune, așadar, să-i însușească publicului emoțiile specifice sărbătorii Crăciunului, o perioadă caracterizată de speranță, de bucurie și de iubire”, a declarat, în deschiderea evenimentului, curatorul expoziției, Cristian Vechiu. O secțiune specială în cadrul expoziției a fost dedicată peisajelor de iarnă care îmbogățesc arta românească. Viorel Mărginean, Marius Bunescu, Dimitrie Gavrillean, Gheorghe Vrăneanțu sau Ion Mirea sunt câteva dintre

Surse: artsafari.ro

numele selectate. Călătorim, prin tușele lor, în vremea nămeților de altădată, iernilor tihnite și poveștilor la gura sobei. Publicul a fost invitat să descopere și obiecte și costume valoroase din diverse regiuni ale țării, aflate în patrimoniul Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti”, reprezentative pentru portul de iarnă și de sărbătoare al românilor. „Consumerismul predomină cam la toate categoriile sociale din mediul urban, asociat sărbătorilor religioase, transformându-le în carnaval, socializare și divertisment. Din păcate, și în mediul rural avem semne că se diluează obiceiurile și sunt înlocuite de „practicile orașenești”. Sigur că privind economic este benefic consumul acesta excesiv, însă să fim atenți la ce preț plătim pe termen lung. Acest eveniment este o contrapondere, este substanțiat versus superficial, este trăire versus secundă. Niciodată nu a fost nevoie mai mult ca acum, să explicăm ceea ce este evidentă, să depunem efort pentru a continua ceea ce generație de generație s-a transmis, nealterat, nediluat și sigur că nu recontextualizat după modă”, a declarat, la rândul său, Oana Zaharia, manager interimar al Institutului Național al Patrimoniului. În aceeași zi a fost organizată dezbateră științifică „Tradițiile de Crăciun în trecut și în actualitate. O perspectivă interdisciplinară”. Prelegerile au fost susținute de conf. dr. Paulina Popoiu, director general Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”, pr. Ștefan Zară, consilier cultural - Arhiepiscopia Bucureștilor, dr. Cristian Vechiu, doctor în Teologie și Studii Religioase al Facultății de Teologie Romano-Catolică - Universitatea din București, Corina Mihăiescu, cercetător științific I, expert patrimoniu imaterial. ■

George V. GRIGORE

Crăciunul, dincolo de tradiții

Sărbătoarea Nașterii Domnului, sau Crăciunul, este una dintre cele mai importante și mai iubite din calendarul creștin. Însă, dincolo de tradițiile și obiceiurile specifice fiecărei culturi, există o istorie bogată și o semnificație profundă a acestei sărbători. Data exactă a nașterii lui Iisus Hristos nu este cunoscută cu certitudine, însă a fost stabilită la 25 decembrie pe baza mai multor teorii. Una dintre cele mai vechi teorii, din jurul secolului al III-lea, este influența sărbătorilor păgâne provenite din Roma, dedicate nașterii Soarelui și solstițiului de iarnă, care se celebrau pe 25 decembrie. O alta, sugerează faptul că această zi a fost stabilită la nouă luni de la data de 25 martie, data echinocțiului de primăvară, când este sărbătorită Buna Vestire, care susține faptul că Iisus ar fi fost conceput și răstignit în aceeași zi din an, respectiv, pe 25 martie. Dincolo de aspectul istoric, Nașterea Domnului are o semnificație teologică profundă. Întruparea lui Dumnezeu-Cuvântul în persoana lui Iisus Hristos reprezintă momentul central în care Dumnezeu s-a făcut om pentru a aduce

mântuire pe pământ. De-a lungul timpului, s-au dezvoltat numeroase simboluri și tradiții legate de Crăciun. De exemplu, bradul împodobit este un simbol al vieții veșnice și al raiului, iar steaua este simbolul care i-a călăuzit pe magi la locul nașterii lui Iisus. Colindele și obiceiurile de Crăciun au origini păgâne legate de cultul soarelui și al fertilității, dar și cele care fac din această sărbătoare un moment special pentru creștini. Culorile specifice aceste sărbători poartă fiecare o semnificație profundă. Roșul simbolizează sângele lui Iisus Hristos (sacrificiul), dar și focul, căldura și dragostea (viața). Verdele reprezintă viața veșnică, renașterea și speranța. Albul (zăpezii) simbolizează puritatea, inocența și pacea. Auriul și argintiul sunt asociate cu divinitatea, bogăția și lumina. În întreaga lume, Crăciunul este sărbătorit în diverse moduri, în funcție de cultură și tradiție. Cu toate acestea, mesajele acestei sărbători rămân

Bibliografie: Kelly, Joseph F. (2004). *The Origins of Christmas*. Liturgical Press.

Alexia-Maria JUNCU, studentă la FPSE

aceleași: iubirea, nașterea unei noi speranțe, apropierea de Dumnezeu și împăcarea cu semenii noștri. În concluzie, Crăciunul este o sărbătoare care ne aduce mai aproape de cei dragi,

ne amintește de importanța familiei, prieteniei și bunătații. Prin Nașterea lui Iisus Hristos s-a aprins o lumină de speranță în lume, iar Crăciunul ne oferă ocazia să o păstrăm vie. ■

Mogoșoaia: 6-24 decembrie 2024

Ambasada lui Moș Crăciun

În perioada 6-24 decembrie Ambasada lui Moș Crăciun se mută în Parcul Mogoșoaia, anunță Consiliul Județean Ilfov. Județul Ilfov devine reședința sărbătorilor de iarnă. Începând cu 6 decembrie, Parcul Mogoșoaia îi găzduiește pe elfi, pe copii, pe Moș Crăciun, „într-un decor feeric, plin de bucurie și surprize!”. Parcul Mogoșoaia se transformă într-un loc de poveste, unde Moșul și elfii lui vor fi gazde într-un decor feeric, plin de bucurie și surprize! Târgușorul Brâncovenilor devine locul perfect pentru cadouri, delicioase bunătați de sărbătoare și momente de neuitat, alături de cei dragi. Startul oficial al magiei s-a dat în seara zilei de 6 decembrie, odată cu aprinderea spectaculoasă a luminilor de Crăciun! Până la Crăciun vor avea loc concerte și spectacole pentru copii. ■

Glina

Acasă la Moș Crăciun Dacă n-ar fi, nu s-ar povesti...

Dacă vă plac poveștile de Crăciun, povestea de anul acesta a început în data de 6 decembrie, când mii de becuțe s-au aprins în Parcul Central din Glina. Ca un străjer autentic, un brad se înalță falnic în mijloc, iar tărâmul lui Moș Crăciun a prins viață. Tot aici am făcut cunoștință cu personajele de basm care ne-au întâmpinat, cel mai important fiind Moș Crăciun alături de elfii săi harnici care nu mai prididesc cu cadourile, apoi Minnie și Micky, Olaf și alții. Primul capitol al poveștii de Crăciun a început cu apariția lui Moș Crăciun care, cu sacul doldora de cadouri, bucurii, iubire, magie, speranță, a pășit spre căsuța pregătită special pentru el. Una decorată cu cetină, becuțe și multă magie. Acolo este așteptat mereu de elfii săi năstrușnici, care aruncă poznași bomboane în căciulițele roșii. Dar orice poveste serioasă are și o petrecere care durează 7 zile și 7 nopți, iar basmul din Glina respectă tradiția. Pentru aceasta au fost chemați artiști îndrăgiți care periodic ne amintesc cele mai cunoscute melodii ale sezonului - Narcisa Suci, Theo Rose, Damian Drăghici, Vlad Miriță, Connector și Adrian de la Bobești, Cantus Domini, Lora, Laura Ion, DJ Rareș, Doina Ilfovului și Taraful Ilfovului. Ca de obicei, colindele copiilor prind glas pentru urările de spor și bucurie în anul care vine. Și ce-ar fi o poveste fără tradiții, fără scrisorile pe care să le lăsăm cu încredere în cutia poștală a lui Moș Crăciun. Ca-n vremurile de altădată, și în acest an, copiii

i-au scris Moșului. Doar încredere să avem. Din pagină în pagină, răsfoind cartea, descoperim că cei mici sunt și actorii acestei povești. Ei construiesc coronițe pentru renul preferat, Rudolf, pictează globuri cu dorințe pentru brad și explorează zile la rând tainele

atelierelor magice de iarnă. Dar povestea din Glina se va lungi și mai mult. Căci nu degeaba vă spuneam la început că în decembrie, destinația preferată a tuturor va fi în Ilfov. Iar Glina este...„Acasă la Moș Crăciun”. Căci dacă n-ar fi, nu s-ar povesti... ■

George V. GRIGORE

Târg de Sfântul Andrei

Trecerea spre luna Sărbătorilor de Iarnă se face prin mijlocirea Sfântului Andrei, considerat ocrotitorul României, unul dintre cei 12 apostoli ai lui Iisus. Cu acest prilej, Muzeul Național al Țăranului Român a organizat în perioada 29 noiembrie – 1 decembrie a.c. Târgul de Sfântul Andrei, unde a

reunit creatori populari care au expus o diversitate de țesături și costume tradiționale specifice fiecărei zone folclorice, ceramică pictată cu motive inspirate din cusăturile cămășilor tradiționale românești, vase din lut, icoane, covoare țesute la război, obiecte de gospodărie din lemn crestă, sumane și cingători, mic

George V. GRIGORE

mobiliar săsesc viu colorat, măști populare pentru colindele sărbătorilor care se apropie. Artizanii au venit și cu ornamente de Crăciun, vestimentație și figurine din lână împâslită, obiecte de decor din lemn și din sticlă pictate manual, bijuterii unicate din argint, haine și jucării croșetate, articole

tricotate manual pentru copii și adulți, accesorii din piele, lumânări parfumate din uleiuri organice, cosmetice din ingrediente naturale și cocarde tricolore. Au fost prezentate produse gastronomice din toate regiunile țării. Brânzeturi proaspete și maturate, zacuscă și șerbeturi, țuică de prune și palincă de gutui, turtă dulce și plăcinte, prăjituri și ciocolată de casă, murături și dulceturi pe alese, miere și păstură, fructe și legume de la producători, kürtöskalács. Colecționarii de antichități au prezentat, ca de obicei, obiecte care poartă farmecul vremurilor trecute. Curtea Muzeului de la Șosea a devenit astfel, locul cel mai potrivit pentru a petrece românește pentru cei care au participat la parada de 1 Decembrie. La mulți ani tuturor românilor! ■

Surse: zilesinopti.ro; muzeultaranuluiroman.ro

Să scăpăm de nuielușă!

Dacă Moș Crăciun vine cu o sanie plină de daruri, dar și cu un sac doldora cu cadouri pentru copii cuminți, mai este un Moș, despre care se spune că poate să vină și cu o nuielușă pentru cei care nu au fost cuminți peste an. De aceea ne lustruim încălțările și așteptăm nerăbdători venirea lui Moș Nicolae. El poate aduce dulciuri, surprize frumoase, dar și vestita nuielușă... În perioada 2-8 decembrie 2024, la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” a fost organizat „Târgul de Moș Nicolae”, unde au fost prezentate decorațiuni și jucării specifice sărbătorilor de iarnă. Au fost prezenți și artizanii care le-au confecționat. A fost un bun prilej pentru cei care au trecut pragul Muzeului Satului în această perioadă, să își aleagă cadoul de Moș Nicolae și să scape de supliciu nuielușei. ■

George V. GRIGORE

„Sărbătoarea Moșoaielor”, vechi obicei românesc de Crăciun

Cu toții ne amintim din copilărie când afară ninge magic, iar în casă era cald și mirosea a brad, a cozonaci și a mere și gutui. Sărbătoarea Crăciunului are parte în România de tot felul de obiceiuri tradiționale, care diferă de la o regiune la alta. De asemenea este o perioadă a superstițiilor transmise din generație în generație. Colindele, scenetele cu motive religioase și mesele bogate sunt nelipsite în toate colțurile României, dar în Dobrogea există datini speciale, mai ales datorită diversității obiceiurilor aduse de comunitățile de machidoni, turci, tătari, lipoveni, greci, ucraineni și bulgari. Sărbătorile sunt altfel pe malul mării, cu o piftie de pește, o ciorbă pescărească cu

ciușcă și știucă umplută la cuptor. Cele mai întâlnite tradiții și obiceiuri din zona Dobrogei sunt legate de Moșoi, Oleu, Jieni și Jocul Struțului. „Sărbătoarea Moșoaielor” de la Luncavița (Tulcea) este un obicei păstrat de localnici, care are loc în perioada 6 decembrie – 6 ianuarie. Moșoiul și moșoiuța reprezintă cele mai arhaice forme ale creștinismului, alungătorii tuturor nenorocirilor care încearcă să pună stăpânire pe sfârșitul anului și să contamineze noul an care vine. Moșoiul are rolul de a „curăța” sufletul de rău, de a găti conștiințele, vestind Crăciunul El apără și sfințește casa gospodarului, aranjând-o atât

pentru Crăciun, cât și pentru Anul Nou. El este „moșul” casei, bătrânul ancestral, sfătuitorul, ocrotitorul, cel care previne și care nu trebuie să lipsească din nicio gospodărie. Moșoiul sunt tineri îmbrăcați în piele de vulpe, cu cojoc lung de lână. Pe cap poartă coarne de cerb sau de berbec, iar fața le este acoperită de o mască confecționată din cătrună (tărtăcuță). La brâu sunt încinși cu o centură lată de care sunt prinse tălângi mari sau mai mulți clopoței (ca în cazul Cucilor de la Brănești). Cetele sunt formate din 20-30 de moșoi. În ajunul Crăciunului, cetele defilează prin centrul comunei Luncavița, apoi colindă din casă în casă.

Confecționarea și pregătirea măștilor, învățarea și repetarea colindelor (a versurilor acestor urături), a dansului ritualic însoțit de muzică, organizarea paradei din ajunul Crăciunului și ultima defilare de Bobotează, reprezintă etapele principale acestei mari sărbători din Dobrogea. Zgomotul produs de cioaie și de tălângi pregătește noul an, îl curăță de rele, îl primenește. Luncavița trezește în decembrie tradiția ancestrală, care protejează prezentul și viitorul și trăiește alături de simbolurile ei, care renasc. Cântecul colindătorilor care însoțesc moșoaielor sunt păstrate în forma lor arhaică și se cântă pe cete: „La lina fântână” (colind de fată mare), „Colindul ăl Mare – Dinaintea istor curți”, „Doamnele” (colinde pentru casa gospodarului), „Cerbule”, „Ciutele” (colinde de vânătoare), „La creanga de vișinel” (colind de copil), etc. În timp ce Plugușorul, Capra și Ursul se interpretează în majoritatea satelor și sunt cunoscute și în alte părți, celelalte jocuri dobrogene specifice sărbătorilor de iarnă au loc doar în anumite sate. De pildă, „Iapa” se joacă în satul Ciobanu și în Gârliciu, jocul „Struțul” are loc în Săraiu, „Jienii” se joacă în Chirnogeni, Lipnița, Seimenii Mici, Ivrinezu Mic și Ivrinezu Mare, iar „Cerbule” se joacă în Seimenii Mici. De asemenea, „Plugușorul” este interpretat doar pentru gazdele care au posibilitatea răsplătirii și este recompensat numai cu bani. Familiile mai nevoiașe și bătrânii singuri, care nu au posibilități financiare, sunt ajutați de comunitate pentru ca și ei să se simtă binecuvântați în această perioadă a anului. Aceste tradiții sunt fascinante, unele amuzante, altele controversate, dar toate unice și extrem de interesante. ■

Surse: tulceanoastra; lumeasatului.ro; dobrogeanews.ro

George V. GRIGORE

Poștașii și casele din Codrii Vlășiei

Ideii pentru realizarea unui Muzeu al Satului Ilfovean

Joi, 14 noiembrie 2024, în minunata sală a frescelor din sediul Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București (UAUIM), la Facultatea de Arhitectură, a avut loc un eveniment deosebit și așteptat. Este vorba despre lansarea albumului fotografic „Casele din Codrii Vlășiei” și a hărții digitale „Casele din Codrii Vlășiei”, eveniment care face parte din agenda proiectului „Poștașii și casele din Codrii Vlășiei”, cofinanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Astfel devine realitate un vis, mulțumită implicării multor voluntari, iubitori ai urmelor lăsate de făuritorii de frumos din zonă. Pentru acești oameni iubitori de patrimoniu identitatea nu este numai o carte de identitate, ci este reflectată de mii de kilometri parcurși, multe ore de muncă și puține ore de somn. Și toate acestea nu reprezintă o finalizare, ci doar un început de

proiect și de materializare a visului inițial. Acest album foto trage un semnal de alarmă asupra posibilei pierderi a identității culturale-locale, iar Florin Radu Ștefănescu, președintele Asociației Monumente Renăscute, ne-a prezentat coordonatele pe care s-a desfășurat întregul proiect.

Asociația Monumente Renăscute este cea care s-a ocupat recent de salvarea a două case vechi, din Ilfov, „așezându-le” în Corbeanca și Măgurele. La acest eveniment au participat proprietari de case vechi sau restaurate, poștași și studenți la arhitectură, care au colaborat cu echipa Monumente Renăscute la identificarea celor 30 de case prezentate în album (dintr-un total de circa 400 de case descoperite și documentate), din zona Codrilor Vlășiei, care au vizitat peste 300 de sate din județele Ilfov, Ialomița și Giurgiu, specialiști ai patrimoniului, reprezentanți ai administrațiilor locale sau județene, iubitori de zestre vernaculară.

„Dedicarea voluntarilor a fost răsplătită prin cartografierea a 30 de imobile reprezentative, care datează din perioada interbelică și dinaintea de aceasta. Poștașii și studenții au colectat poveștile fiecărei case, au fotografiat detalii arhitecturale valoroase și au

contribuit la crearea unei baze de date fotografice esențiale pentru cercetările etnologice și arhitecturale viitoare”, au transmis reprezentanții Fundației „Poșta Română”. În cadrul proiectului a fost realizat și albumul fotografic, intitulat „Casele din Codrii Vlășiei”, acesta fiind însoțit de o hartă digitală interactivă, care evidențiază locul și istoria fiecărei case descoperite pe parcurs. Aceste informații sunt utile și vor contribui la creșterea vizibilității patrimoniului arhitectural autohton și vor forma o bază pentru proiectele de restaurare viitoare, demers care are ca scop să redea comunităților aceste bijuterii arhitecturale. În cadrul inițiativei cu un caracter cultural, specialiști în patrimoniu și arhitecți au contribuit prin expertiza lor la o selecție a caselor de patrimoniu descoperite. În vacanța de vară, studenții voluntari din Asociația Tomorrow's Architects au întocmit relevee și documentări la această ultra-selecție. Florin Radu Ștefănescu, președinte fondator al Asociației „Monumente Renăscute” din Corbeanca, a fost amfitrionul serii și i-a invitat pe rând, la microfon, pe Valeria Oana Zaharia, director al Institutului Național al Patrimoniului, care s-a referit la premiera

de a avea la dispoziție, în acest an, un buget considerabil de mare alocat inclusiv programelor de finanțare a proiectelor care vizează patrimoniului vernacular, apoi pe Claudia Bibire, director al Fundației „Poșta Română”, care a mulțumit poștașilor voluntari implicați în proiect, „care au adus o contribuție esențială la realizarea acestuia” sau, în partea a doua a evenimentului, pe Paula Popoiu, directorul Muzeului Național al Satului „Dimitrie Gusti” și conf. univ. dr. Lorin Niculae, pro-rector UAUIM. Între vorbitorii aparținători proiectului, copii talentați din județul Ilfov, pregătiți de prof. Cristina Manoliu în cadrul corului de copii „Sunetul muzicii” susținut de primăriile Balotești și Corbeanca, au susținut scurte momente artistice, cu microrecitaluri de pian și melodii diverse, emoționante. De asemenea s-au acordat premii pentru „Cei mai harnici poștași” și premii studenților care s-au implicat voluntar în acest proiect. Directorul Centrului Județean pentru Promovarea și Conservarea Culturii Tradiționale Ilfov, Alexandrina Niță, a subliniat implicarea Consiliului Județean Ilfov și a C.J.C.P.C.T. Ilfov, care, prin conservarea unor gospodării specifice spațiului din apropierea capitalei, au în vedere realizarea unui muzeu al satului ilfovean. Au mai luat cuvântul conf. dr. arh. Lorin Niculae, pro-rectorul UAUIM, și Lucian Corozel, vicepreședintele Consiliului Județean Giurgiu, care au subliniat importanța cunoașterii și salvării patrimoniului vernacular. În zona Codrilor Vlășiei, unde sunt acum județele Giurgiu (Vlașca), Ilfov și Ialomița, se regădesc adevărate perle ale măiestriei meșterilor constructori de case de odinioară, din păcate unele dintre ele abandonate de mult timp și ruinate de vremuri, altele locuite, pentru care în multe cazuri nu sunt resurse pentru restaurare. Pe ecranul sălii de la Facultatea de Arhitectură se succedau imagini cu casele din foștii Codri

ai Vlășiei. Lumea se pregătea să plece, dare eu am deschis albumul primit la această lansare originală, și alte comori ilfovene selectate m-au acaparat. Astfel, au mai fost identificate în Moara Vlășiei – „Casa lui Tanti Giga”, veche de aproape 100 de ani sau „Casa Anicăi”, „Casa Ciocan” din satul Netezești, comuna Nuci, construită în 1937, „Casa lui Lișcă”, din Dărăști-Ilfov („Hambarul lui Hrișcă; pentru care primăriile din zonă și-au anunțat interesul de a o achiziționa și restaura prin relocare, costurile unei restaurări „in situ” fiind prohibitive pentru actualii proprietari), „Casa Florea”, din Lipia (Gruiu) sau „Casa Costache”, tot din Moara Vlășiei, construită la începutul secolului XX. Mai putem vedea „Casa Brigadierului”, „Casa Fierarului din Gogoșari” de Giurgiu, „Casa Tache” sau „Casa Tâmplarului” din Ialomița, „Casa Parohială” din Valea Bujorului, „Casa Croitorului” din Ilfov. Acestea sunt câteva dintre aceste comori vernaculare. Ridicate cândva de meșteri astăzi uitați, redescoperite cu ajutorul poștașilor, măsurate și desenate cu sprijinul studenților voluntari și promovate de Monumente Renăscute, aceste case își trăiesc cea de a doua viață. O idee tot mai atractivă este aceea că multe locuințe vechi pot deveni chiar case de vacanță. Sau să propunem crearea unei gospodării „vii” în fiecare localitate, cu oameni, cu animale, cu flori, cu specific. Dar pentru aceasta trebuie putere de muncă și entuziasm! ■

George V. GRIGORE

Rodica Mihaela Budeanu – restaurator de pictură murală & lemn policrom

George V. GRIGORE

„Să ținem totul frumos!”

Rodica Mihaela Budeanu

Unul dintre oamenii speciali care au lucrat pe șantierele Asociației „Monumente Renăscute”, organizație care s-a îngrijit de recuperarea celor două case tradiționale din Corbeanca și Măgurele, este Rodica Mihaela Budeanu, restaurator de pictură murală & lemn policrom. În cei peste 18 ani de experiență a lucrat și la restaurarea Palatului Mogoșoaia, Hanului Berarilor din București, a diverse biserici monumente istorice și la multe alte piese cu valoare de patrimoniu. În ultimele luni a fost voluntar pe șantierul Casei lui Știrbencea din Călugăreni (Giurgiu), în cadrul Școlii de Vară susținută de „Asociația Monumente Renăscute”. Studenți, ingineri și meșteri în lemn au învățat de la Rodica Budeanu „ABC-ul

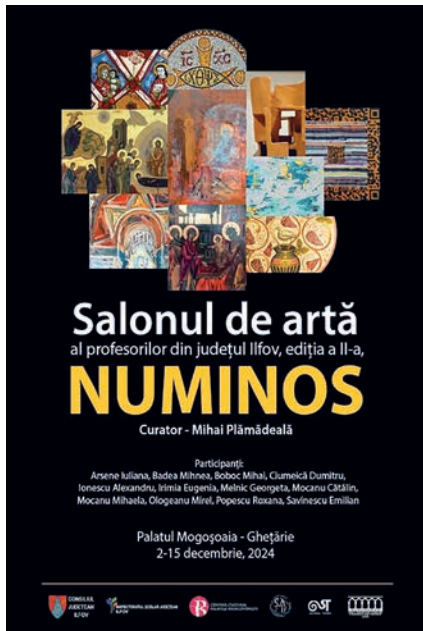
restaurării caselor țărănești vechi”.

„Fiecare căsuță parcă te cheamă să scoți ce-i mai bun din ea. La casa lui Știrbencea am decopertat văruiala, am scos zeci de straturi și, după ce am decapat, am găsit niște rotunjeli sub elementele de decor. Am fost curioși să aflăm ce sunt acestea și așa am reușit să scoatem la suprafață forme tot mai clare, așa cum erau în original. O surpriză a fost să descoperim că ceea ce părea la început un soare, era de fapt o floare extrem de delicată. Astfel ne-am încredințat că meșterii care au construit casa aveau gusturi foarte fine, nu au ornamentat în exces, ci au pus totul exact cât trebuie. Dacă o privești, întreaga casă are o arhitectură simplă și elegantă, un albastru blând, cu decorurile acestea atât de fine, o splendoare! Tot decopertând, au mai făcut o descoperire interesantă: semnătura unui meșter de case, ascunsă sub al doilea strat de văruială:

Meșterul Dumitru Jt. Moda acelor timpuri era că, pe măsură ce proprietarul devenea mai înstărit, aducea un meșter și mai bun, care să înfrumusețeze și mai mult casa. Mai adăuga o dantelărie, mai făcea un ornament sau schimba tâmplăria cu una mai elegantă. „În general, oamenii acelor timpuri erau foarte interesați să țină totul frumos, și în interior și în exterior, inclusiv curtea foarte ordonată”, spune Rodica Budeanu. Nu știm când și de ce a dispărut din rutina românului de astăzi obiceiul de a „ține totul frumos”, dar tare bine ne-ar prinde să reinvățăm asta, împrumutând câte ceva din felul în care trăiau bunicii noștri. Și adaptând la stilul de viață modern de acum. Suntem convinși că multe dintre obiceiurile de viață ale bunicii și străbunicii noștri ne-ar face și nouă viață mai bună. ■

George V. GRIGORE

Mogoșoaia

Salonul profesorilor de artă din județul Ilfov - NUMINOS

La Palatul Mogoșoaia – Ghețărie, în data de 11 decembrie 2024, au avut loc simpozionul cultural „Artă și Educație” și vernisajul celei de-a doua ediții a expoziției „Salonul profesorilor de artă din județul Ilfov – NUMINOS”. Pe simezele expoziției curatoriata de Mihai Plămădeală, au fost prezentate, până la jumătatea lunii decembrie, lucrări realizate în diferite tehnici - pictură, grafică, fotografie, dar și tehnici mixte, realizate de profesori-artiști din județul Ilfov. Au fost expuse lucrări purtând semnătura profesorilor Iuliana Arsene, Mihnea Badea, Mihai Boboc, Dumitru Ciumeică, Alexandru Ionescu, Eugenia Irimia, Georgeta Melnic, Cătălin Mocanu,

Mihaela Mocanu, Mirela Ologeanu, Roxana Popescu și Emilian Savinescu. Proiectul cultural „Artă și educație” din care face parte și expoziția, oferă comunității și iubitorilor de artă o incursiune aflată sub semnul vizualului, al emoției artistice și al expresiilor culturale diverse. Totodată, promovează activitatea profesională și artistică a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar ilfovean. Organizatori au fost Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, Centrul Cultural Palatele Brâncovenesti, Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Asociația „Ost Cultural Events”. ■

Pasiunile Reginelor României

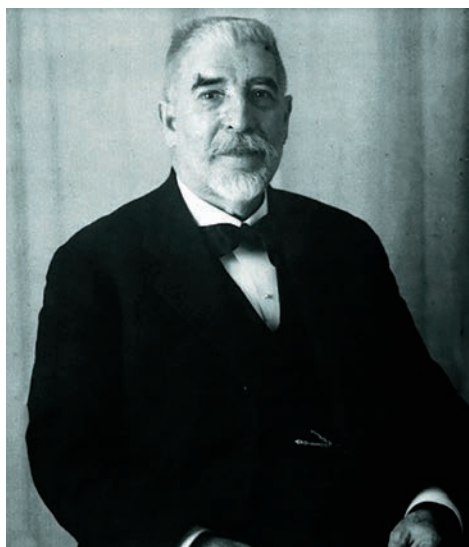
La începutul lunii decembrie 2024, Romfilatelia a introdus circulație o emisiune filatelică cu un subiect tematic, de colecție, legat de Regalitatea din România: Pasiunile Reginelor României. Emisiunea este compusă din patru mărci poștale care reproduc portretele reginelor, Elisabeta, Maria, Regina Mamă Elena și Ana, alături de imagini care ilustrează pasiunile lor pentru literatură, pictură și tradițiile costumelor populare, două plicuri „prima zi”, o mapă filatelică cu produs special în tiraj limitat și un set de 4 cărți maxime pentru pasionații de maximafilie. Regina Ana, (timbrul cu valoarea nominală de 5 lei), prezentă din tinerețe timpurie în rândul voluntarilor Armatei de Eliberare aflată sub comanda generalului de Gaulle, a lucrat ca șoferiță pe un mini-jeep militar folosit pe câmpul de luptă pentru îngrijirea răniților. Afișând modest o fire romantică, Regina Ana este autoarea a mai multor picturi apreciate de cunoscători, având ca tematică generală peisagistica. Marca poștală reproduce un portret din tinerețe având drept fundal un tablou cu un țarm al mării și un cer albastru pe care zboară pescărușii. Regina Mamă Elena (timbrul cu valoarea nominală de 6 lei) rămâne în memoria contemporanilor ca o fire blândă și atentă cu oamenii aflați la strămoșie și ca o regină iubitoare a tradițiilor costumelor populare, promovând în aparițiile sale, chiar oficiale, frumusețea neasemuită a Iei țărănești. Ca și Regina Maria, a îndrăgit echitația, fiind prezentă în postura de călăreț, la unele parade oficiale. Regina Maria, o adevărată „regină” a florilor (timbrul cu valoarea nominală de 12 lei), îndrăgostită de crini, maci și violete (de la care a preluat culoarea regală preferată care îi poartă numele), a avut ca pasiuni binecunoscute și a fișate, pictura și echitația. Portretul de principesă, reproduc pe

marca poștală dedicată, este însoțit de frumusețea florilor care aparțin unui renumit tablou realizat în acuarelă, de Regina Maria având ca subiect macii. Fire plină de forță și de ambiții bărbătești, Regina Maria a fost apreciată și ca o valoroasă practicantă a echitației. Regina Elisabeta, (timbrul cu valoarea nominală de 25 lei), prezentată și sub numele său de poetă Carmen Sylva, a fost o amfitrioană generoasă a unor manifestări culturale găzduite de Castelul Peleş, unde au fost prezente și personalități precum George Enescu, Mihai Eminescu, Elena Văcărescu. Alături de dragostea pentru muzică și poezie, Elisabeta s-a regăsit adeseori în fața șevaletului, ca pictoriță. Marca poștală o prezintă la biroul regal în postura unei poete care se pregătește să aștearnă pe pagina unui caiet, versurile unei noi creații. Emisiunea filatelică Pasiunile Reginelor României completează tematica generală dedicată Regalității României, care a devenit tematică de colecție recunoscută și pe plan mondial, fiind premiată de juriul internațional desemnat de Uniunea Poștală Universală (UPU), organism al ONU, cu o medalie de bronz la Expoziția Filatelică Internațională organizată în Bangkok, Thailanda (2023). ■

Sursa: www.timpromanesc.ro

C. ANGHELUȚĂ

Constantin C. Hepites a fost una dintre cele mai mari personalități brăilene ale secolului al XIX-lea. Farmacist, medic și om politic, de numele său se leagă câteva realizări importante atât pe plan local, cât și la nivel național. Născut la Cernica, în județul Ilfov de astăzi, pe 25 noiembrie 1804, într-o familie de origine grecească – numele său fiind grafiat de-a lungul timpului și

Farmacistul Hepites din Cernica, primul și cel mai longeviv primar al Brăilei

Ipites sau Epites – Constantin va face studiile primare, secundare și superioare la Viena, unde și va lua diplomele de farmacist, apoi de medic (1826). În perioada 1826-1828, îl regăsim la Universitatea din Harcov, unde aprofundează farmacia. Începând cu 4 septembrie 1830, este medicul Carantinei Brăila. De fapt, doctorul Hepites este cel care a înființat și organizat serviciul carantinei în portul de la Dunăre. De la 1 aprilie 1831 conduce și Serviciul Sanitar al județului. În anul 1833, deschide farmacia brăileană La Aquila Română (numită uneori și La Pajura Română), care va ajunge în scurt timp faimoasă la nivelul întregii țări. În laboratorul farmaciei, pe lângă realizarea de medicamente, se făceau și analize medicale. În perioadele 1837-1842 și 1849-1851, medicul farmacist va fi și Primar al Brăilei. A fost primul deținător al acestei funcții, ca urmare a modificării

legislației care va înlocui instituția administrativă a Magistratului cu cea a Primarului. A mai fost președinte al Camerei de Comerț brăilene, al Eforiei Școalelor și al Comitetului școlar local. Între anii 1857-1864, a activat ca profesor la catedra de materia medica, fizică și chimia medicală la Școala Națională de Medicină și Farmacie din București. Tot acum, în calitate de Cap al mesei științifice din cadrul Direcției sanitare, va coordona comisia de specialitate alcătuită din 6 farmaciști și 12 medici care va întocmi prima Farmacopee română. În 1880, ilustrul om de știință și politic e președinte al Comitetului de inițiativă al Bibliotecii și Muzeului din Brăila. În plan familial, Constantin Hepites a fost căsătorit cu Smaranda, fiica serdarului Dâmboviceanu, cu care a avut opt copii. Dintre aceștia, Grigore a avut doctorat în medicină la Viena și a fost medic șef al spitalului din Ploiești, Toma

a devenit medic tot la Viena și a practicat la maternitatea din București, Alexandru a fost medic la Galați, Victoria s-a căsătorit cu colonelul poet Theodor Șerbănescu iar Ștefan, doctor în științe matematice și fizice al Universității din Bruxelles, este întemeietorul meteorologiei în România, al Institutului Meteorologic București, al Serviciului de Măsuri și Greutăți, autorul primelor observații seismologice și întemeietorul Serviciului Seismologic al României, membru în prestigioase comitete și organisme internaționale de profil. Constantin Hepites a încetat din viață la Brăila în ziua de 7 august 1890. ■

Surse: Buculei, Toader. Prezențe brăilene în spiritualitatea românească - Ed. a 2-a rev. - Brăila : Ex Libris, 2004 Rădulescu, Mihai Sorin. Familia Hepites între Brăila și București: reconstituire genealogică

Cătălin RÎȘNOVEANU, bibliotecar

prof. Marius Ovidiu Sebe

Turul României la pas...

Este bine când trecutul aduce în calea noastră prin amintiri oameni care au strălucit pe firmamentul neamului nostru la un moment dat. Astfel, acum ceva ani, un elev al Liceului Agroindustrial din Brănești (jud. Ilfov) uimea comunitatea prin proiectul său aventuros. Dar ce și-a propus acesta? În vara anului 1985, tânărul Mihail Ivan, elev al Liceului Agroindustrial din Brănești, uimea o comunitate întreagă și nu numai, prin proiectul său ambițios din timpul vacanței de vară: să facă turul țării la pas. După ce a susținut examenul de treapta a doua, pentru a fi admis în clasa a XI-a, a și pornit la pas prin țară, parcurgând astfel 2.205 kilometri. A plecat pe data de 16 iulie și a finalizat expediția în 67 de zile, întorcându-se în București chiar în ziua când a împlinit vârsta de 17 ani. O adevărată aventură care ar trebui povestită și tinerilor de astăzi. O lecție de viață care ne arată că nu există obstacole care să ne dea înapoi de la a ne realiza visul. ■

Drag de patrimoniu

„Chilim” de la Mănăstirea Hurezi în patrimoniul Muzeului-Atelier Școală de la Piscu

George V. GRIGORE

Muzeul-Atelier Școală de la Piscu (jud. Ilfov) a primit în dar un frumos „chilim”, lucrat pe la anul 1900 (început de secol XX) în atelierul maicilor de la Mănăstirea Hurezi (jud. Vâlcea).

Chilimul are poveste multă și dragă nouă, culori rafinate și naturale, de demult, semne ancestrale țesute în lână. Ce este chilimul? Este un covor (model turcesc) cu două fețe, cunoscut ca și „scoarță înflorată”, sau un fel de broderie făcută cu fire de lână sau de mătase pe etamină sau pe canava. Chilimul primit în dar are istoria sa importantă: a participat la „Expoziția Națională” din 1906, din Parcul Carol. A fost „colectat” prin anii 50 de la Mănăstirea Hurezi de medicul Romulus Popescu, student al lui C.I. Parhon, pasionat, studios și practicant devotat nu doar de endocrinologie, ci și de cultura țărănească din zonă, acesta fiind și culegător de folclor - de la descântece până la medicină țărănească. Chilimul a bucurat inima domnului doctor în locuința sa de la Râmnicu Vâlcea. A fost moștenit în familie din generație în generație și dăruit acum, într-un final, Muzeului de la Piscu, de geologul Bogdan Popescu, care a dorit ca frumosul artefact să bucure mai departe, în amintirea înaintașului său. ■

Așa cum am mai scris, Mănăstirea Pasărea face parte din Cetatea Creștină a Capitalei, fiind un monument istoric și de artă ctitorit la începutul secolului al XIX-lea pe malul Lacului Pustnicu de lângă Brănești. Este inclusă în Lista monumentelor istorice din România, având codul de clasificare LMI IF-II-a-B-15301.

În plan spiritual, Mănăstirea Pasărea este sora geamănă a Mănăstirii Cernica, nu doar pentru că au același sfânt ctitor, ci și după tipicul Sfântului Sava, după care se conduc amândouă mănăstirile. Mănăstirea are ca hram „Sfânta Treime” la biserica mare și „Adormirea Maicii Domnului” la biserica din cimitir și se poate lauda cu un muzeu având o bogată colecție de artă veche bisericească: icoane, ceramică, broderii, precum și mulate în ghips aparținând sculptorului G. D. Anghel - cel care a realizat statuia lui Mihai Eminescu din fața Ateneului Român - și care și-a trăit aici ultimii ani ai vieții, fiind înmormântat în cimitirul mănăstirii. Cea mai de preț comoară a mănăstirii o reprezintă racla cu părți din Sfintele Moaște ale Sfântului Pantelimon, Sfântului Mucenic Mina și Sfântului Mercurie.

Atelierele monahale de la Mănăstirea Pasărea

Datorită mării valori istorice și artistice, Mănăstirea Pasărea a fost declarată în 1955 monument istoric și a fost restaurată prin grija Patriarhului Iustinian.

De la războaiele de țesut la racle pentru sfintele moaște

În atelierele de aici se confecționează veșminte preoțești, cruciulițe și icoane. În 1990, în mănăstire a fost ctitorită o Bolniță - cămin, unde sunt îngrijite 50 de persoane.

Odată trecut de poarta Mănăstirii Pasărea, pe partea dreaptă dai de o clădire asemănătoare chiliilor, ceva mai spațioasă, care formează ansamblul monahal. Acolo funcționează secțiile de croitorie și cizelură ale Atelierele Patriarhiei Române. Acestea mai au puncte de lucru și la Mănăstirea „Duminica Sfinților Români” din vecinătatea orașului Popești-Leordeni, și la Mănăstirea Țigănești, unde se confecționează obiecte liturgice din metal, tâmplărie, sculptură, țesătorie, broderie și tricotaaje pentru veșmintele liturgice. „Primele atestări ale unor ateliere la Mănăstirea Pasărea datează de la începutul secolului trecut. Acestea nu erau ateliere, ci câteva războaie vechi de țesut, care existau în casele unor monahii încă de la începutul vieții monahale de la Pasărea. Abia în 1906 Prefectura Ilfov dăruiește în mănăstire un război de țesut și borangicul necesar confecționării drapelului donat Reginei de comitetul societății «Țesătoria». În 1912, stareța Ieroteea Marinescu dorește înființarea unui atelier de industrie casnică în mănăstire, fapt pentru care cere ajutorul Ministerului de Industrie și Comerț. Ajutorul ministerului a venit după ce două monahii din cadrul mănăstirii au făcut un stagiu de pregătire la

mănăstirile Agapia și Văratec, unde au învățat lucrările de covoare și țesătoria pânzeturilor”, ne spune maica Teofana Cristache, coordonatoarea atelierele de la Mănăstirea Pasărea.

Atelierele au luat ființă din inițiativa patriarhului Miron Cristea, ca sursă de venit pentru întreținerea obștii și a așezământului.

Din 1921, pe vremea stareței Filofteia Constantinescu, și-au găsit adăpost aici 74 de tinere rămase orfane după Primul Război Mondial.

Tinerele au fost școlite în trapeza mănăstirii, prin grija maicilor. La școală învățau carte și îndeletniciri practice, iar în casele maicilor se deprindeau cu gospodăria și educația religioasă. Unele din obiectele lucrate artistic de mână de aceste copile au fost prezentate la expoziția mănăstirilor din toamna anului 1925. După absolvirea claselor primare, tinerele au fost trimise la școli de cultură generală sau școli profesionale. Din 1939, în mănăstire s-a înființat un mic atelier în care surorile începătoare învățau torsul lânii, țesături de pânză țărănească și ajururi, iar maicile lucrează mohairuri, camilafci, împletituri de ciorapi și croitorie. Nu se mai știe cât și unde a funcționat acest atelier. Cert este însă că în 1940 Patriarhul Nicodim Munteanu a aprobat reînființarea atelierului de țesătorie de la Mănăstirea Pasărea, fapt concretizat trei ani mai târziu, din cauza războiului: „În 1943, Patriarhia aprobă înființarea atelierului, însă cu anumite condiții: nu putea fi particular, ci proprietatea mănăstirii, iar din venitul ce rezulta să se plătească întreținerea atelierului, materialele ce trebuiau cumpărate și salarii către personalul de conducere și cel de muncă. În 1944, Patriarhia Română a dispus ca în clădirea arhondaricului să fie instalat un atelier de croitorie, în care să se confecționeze albituri pentru ostașii luptători pe fronturi și pentru premilitarii refugiați, adică viitorii ostași”, mai spune maica Teofana Cristache. În timpul stareței Amfilohia Popescu, prin decizia patriarhului Iustinian în 19 decembrie 1950 s-a înființat o cooperativă meșteșugărească cu trei secții: covoare, țesături naționale, broderie și confecții, integrată în Uniunea Cooperativelor de Producție Meșteșugărești, a cărei primă președintă a fost maica Mihaela Păun. Cooperativa meșteșugărească a început să funcționeze productiv în primele luni ale anului 1951, cu 81 maici și surori. Începând din 1952, atelierele meșteșugărești au funcționat în arhondăria mănăstirii, transformată și adaptată acestui scop, până în 1958. În 1969, stareța Lucia Dumbravă a reorganizat atelierele. În ianuarie 1973 s-a înființat un atelier. Din 1993 a fost înființată Secția de cizelură, iar din 1997 a început cizelarea icoanelor. Din 2010, au început să lucreze racle pentru sfintele moaște. ■

Bibliografie: Monahia Dositeea - „Monografia Sfintei Mănăstiri Pasărea”

George V. GRIGORE

Surse: arhiepiscopiabucurestilor.ro; crestinortodox.ro; basilica.ro; aznews.ro; neamulortodox.ro; ziarullumina.ro; trecator.ro

Filmul documentar „Fără 6 mile” sau despre cea mai spectaculoasă evadare din România comunistă

Știm viața grea din regimul comunist în România. Aflăm despre evadările ale celor disperăți, care treceau granițele cu orice risc. Fiecare cum putea încerca să evadeze către Occident, către o viață mai bună. La 35 de ani de la Revoluție, TVR a difuzat un documentar despre cea mai spectaculoasă astfel de evadare. Documentarul realizat de Alina Amza prezintă povestea dramatică a unui comandant de navă, a unui actor și a unui timonier care au hotărât să riște totul pentru libertate. Este vorba despre Florentin Scalețchi, care a fost comandant de navă, actorul Lucian Iancu și timonierul Alexandru Mateescu. Lucian Iancu, în ciuda faptului că era director de teatru și fusese propus candidat pentru Marea Adunare Națională, a încercat să plece ilegal din România. Totul s-a petrecut în primăvara anului 1985, la bordul mineralierului Uricani, de 12.500 t.d.w. La doar 11 zile de la tentativa de evadare, Scalețchi a ajuns în fața instanței și a primit pedeapsa capitală. De asemenea, actorul Lucian Iancu și timonierul Alexandru Mateescu au fost condamnați la ani grei de închisoare. Doar 6 mile i-au despărțit de Libertate... Acesta este subiectul filmului documentar „Fără 6 mile”. Mulți români au încercat să fugă prin fosta Iugoslavie trecând Dunărea, câțiva cu avioane, iar alții pe sub sârmele ghimpate de la frontiere, cu câinii pe urme și cu teama glonțului tras ce putea aduce moartea. În urma acestor încercări au rămas și povești spectaculoase. Să încerci să evadezi din România comunistă ca individ era ceva de-a dreptul periculos, dar să fugi cu un imens vapor era nevoie de un plan bine pus la punct, aproape nebunesc. Producție premium a emisiunii „Dosar România”, filmul „Fără 6 mile” reconstituie întâmplarea care a avut loc în 1985. Născut la 11 septembrie 1954 la Constanța, Florentin Scalețchi a absolvit cursurile Institutului de Marină „Mірcea cel Bătrân” – secția civilă. Imediat după absolvire a fost numit comandant de navă, dar securitatea a încercat imediat să îl racoleze. Acesta a refuzat, ba mai mult, cu ajutorul a două manifeste lungi de 100 de metri și late de 4 metri, a vrut să tragă un semnal de alarmă autorităților din celelalte state europene privind situația dramatică în care se afla poporul român. Pentru a fi cât mai vizibile, acestea urmau să fie arborate pe fiecare parte a vasului. În martie 1985, cei trei au hotărât să plece, cu orice preț, la bordul mineralierului „Uricani”. Condițiile

meteorologice s-au dovedit potrivnice, făcând imposibilă plecarea în larg a vaporului. Totuși, târziu, în jurul orei 23.00, mineralierul a părăsit portul. Deși trebuiau să ajungă să descarce minereu pentru Combinatul Siderurgic de la Galați, ei s-au îndreptat spre Turcia. Au trecut de apele teritoriale românești, apoi au intrat în apele teritoriale ale Bulgariei. Se îndreptau către Turcia, către strâmtoarele care duceau către Lumea Liberă... După o vreme, cei care se aflau la bord (restul echipajului) au sesizat că destinația fusese schimbată. Astfel, unul dintre ofițerii de bord a înștiințat echipajul că vor avea de suferit dacă vor evada cu toții, sau dacă nu ei, familiile lor. Speriați de represalii, marinarii s-au împotrivit evadării și i-au cerut lui Scalețchi să revină la Galați. După discuții aprinse, s-a decis îtoarcerea la Galați. Acest lucru se întâmpla la 6 mile, o distanță de doar o oră, de strâmtoarea Bosfor de la Istanbul, poarta către libertate. Reveniți în apele teritoriale ale României, parașutiștii înarmați au coborât dintr-un elicopter de asalt și i-au arestat. Florentin Scalețchi și Lucian Iancu au ajuns imediat în arest, iar timonierul Alexandru Mateescu a fost transportat la o unitate medicală pentru îngrijiri, întrucât și-a tăiat mâna cu un satâr, fiindcă voia să convingă echipajul să fie de acord cu planul de evadare. Procesul celor trei fugari a fost de răsunet. Au fost judecați în public, la „Clubul Portul” din Constanța, într-o sală arhiplină de oameni ai muncii îngroziți de curajul nebun al evadaților. Condamnările au fost date pe 26 martie 1985 și au fost cât se poate de dure. Actorul Lucian Iancu și timonierul Alexandru Mateescu au primit câte de la 25 de ani de închisoare, iar Florentin Scalețchi, comandantul navei, a fost condamnat la moarte. În 1986, pedeapsa lui Scalețchi a fost comutată în 20 de ani de închisoare. A avut noroc cu Revoluția, fiind eliberat la 22 decembrie 1989, la fel ca și ceilalți doi. Documentarul prezintă, de asemenea, și parcursul celor trei după Revoluție. Cum i-a venit o astfel de idee autoarei? „Sunt din Constanța, iubesc marea, oamenii de acolo și povestile lor uimitoare. Așa că nu aveam cum să ratez un subiect demn de un film de la Hollywood. Nu voi dezvălui prea multe despre documentar pentru că merită să-l urmăriți, vreau

Sursa: tvr.ro

doar să spun că am reușit, cu un buget aproape inexistent, să conving alți oameni îndrăgostiți de film să interpreteze momentele importante ale aventurii celor trei protagoniști: Adrian Buda, Cosmin Mihale, Emanuel Cristoiu, Dan Cojocaru, Francisc Rotaru, Virgil Boglea, Marius Olariu, Marian Tomescu, Călin Bațagoi, Mihai Alecu, Adrian Marinca, Vilden Hairedin. Am avut alături o echipă mică, doar 3 colegi, Dragoș Tănase (asistent imagine), George Sandu (sunet) și partenerul meu constant, Mihai Pătrașcu, excelent director de imagine, taciturn dar extrem de creativ. Alături de ei am filmat câteva săptămâni, uneori totul prelungindu-se până în zori. Sunetul final a pulsat prin venele lui George Craioveanu, împreună cu care am ticluit fundalul sonor, pe muzica propusă de Tudor Stănescu. Mulțumiri unui om de suflut, care mi-a devenit prieten, Daniel I. Stoenciu, cel care a reușit să mute munții la Constanța și să găsească cele mai bune locuri de filmare. L-am lăsat la urmă pentru că da, el este omul care înțelege exact ceea ce îmi doresc de la o producție și face în așa fel încât totul se întâmplă într-un mod magic. Ionuț Andrei, editorul plin de talent și finețuri în arta tăieturii, a demonstrat încă o dată că facem o echipă greu de învins. În final, dar nu în cele din urmă, multe mulțumiri eroilor filmului, celor fără de care această poveste nu s-ar fi spus: Iancu Lucian, Florentin Scalețchi și Alexandru Mateescu. Nu a fost deloc ușor să-și deschidă suflul și să retrăiască acele zile cumplite, care i-au marcat pe viață. Mă înclin!” ■

George V. GRIGORE

Cine nu a auzit oare de celebrul cuplu comic de revistă „Stroe și Vasilache”? A fost o epocă a lor, așa cum a fost o epocă a lui Tănase. Astăzi m-am hotărât să scriu despre Nicolae Stroe. S-a născut la 5 mai 1906, la Răcăciuni (Bacău). De mic a avut o atracție către jocul actoricesc. Ajuns la București și-a văzut visul împlinit. A început să practice actoria, dar una de revistă comică și muzicală. În perioada interbelică a făcut parte, împreună cu Vasile Vasilache, din cuplul artistic umoristic „Stroe și Vasilache”. Bunica mea, prin anul 1952, mi-a povestit cu mare plăcere despre acest duet vesel „Stroe și Vasilache” și despre filmul lor muzical „Bing, Bang”. Pe Stroe l-am văzut la teatru, l-am ascultat la radio, apoi l-am văzut și la televizor în cuplet cu Florin Piersic. Pe Vasilache l-a cunoscut la Grădina „Volta-Buzești”,

„Alo, alo, aici e Radio, Stroe și Vasilache” Celebrul Stroe – artist și mare compozitor de șlagăre

unde vara se țineau spectacole de estradă. Cuplul a debutat la „Ora veselă” de la „Radio București”, dar succesul lor nu a durat foarte mult. După decesul prematur a lui Vasilache, în 1944, în urma unui bombardament asupra Bucureștiului, Stroe a continuat singur transmiterea „live”, ani în șir, a emisiunii „Ora veselă”, care devenise foarte populară. Emisiunea avea un motto, cunoscut de toată lumea:

„Alo, Alo, Alo, aici e Stroe,
Și roagă să-i dați voie,
O clipă să vă-nveselească,
Să glumească,
Iar cu voi să vorbească.”

Stroe a debutat în teatru ca figurant la Teatrul Mic, iar primul rol „adevărat” a fost în piesa „Azais” de Louis Verneuil, unde a jucat alături de actrița Leny Cafer și Ion Iancovescu. Împreună cu Vasilache a fost unul dintre cele mai îndrăgite cupluri umoristice înscrise cu litere de aur în istoria Teatrului de Revistă și a revistei românești. Cei doi comici au participat și la filmarea primului lung metraj muzical românesc „Bing, Bang” în anul 1934. Au realizat un nou film în 1935 - „Ora veselă”. Au jucat la Teatrul „Alhambra” și la Compania „Cărăbuș-Constantin Tănase” din București, în spectacole de revistă. Au fost invitați la Paris, la „Radio France”, la Istanbul, la Beirut, la Tel Aviv și la Alexandria, alături de marele actor de revistă și comedie Constantin Tănase. Au scris texte pentru revistă și comedii muzicale - Acceleratul 402, Firfirica, Cavalerul Gândac, Săracul Gică, Picollo

și multe altele. În 1940 li s-a interzis să mai apară împreună, dar au continuat să scrie texte și scenarii pentru spectacolele de revistă. Vasilache a continuat să joace la Compania „Cărăbuș” și la „Alhambra”, iar Stroe - la Teatrul „Barașeum”, un teatru al artiștilor evrei. În 1945, după ce a rămas singur, Stroe înființează cu actrița Nora Piacentini și Mircea Septilici, Teatrul „Atlantic”, de pe strada Academiei din București, unde timp de 4 ani a jucat în revistele de comedie cu sala arhiplină de publicul dornic de comedie. După marea naționalizare din România, s-a mutat cu trupa la „Teatrul de Estradă”, împreună cu Elli Roman, Zizi Șerban, Didi Ionescu, în strada Romană. La „Teatrul de Estradă”, timp de 2 ani a colaborat cu compozitorul Elli Roman, care era și directorul teatrului. Cu această ocazie, Stroe dă un nou nume teatrului - „Teatrul satiric-muzical „Constantin Tănase”. În paralel continuă cu înregistrarea momentelor satirice la radio, în emisiunea „Ora veselă”. Redenumeste emisiunea și îi spune „Radio magazine” sau „Satira și umorul”, cu bine cunoscuta introducere „Alo, alo, alo aici e Stroe...”. După ani de succes cu spectacolele „Revista 58” și „Revista 62”, „Pe aripile revistei”, în urma unor discuții cu directorul teatrului de atunci, Sandu Eliad, Stroe s-a pensionat și a părăsit teatrul. Ca pensionar, nu poate sta mult timp pe tușă și înființează o nouă trupă de teatru numită „Aria”, cu care a început să dea spectacole în Sala

„Dalles” din București. A jucat și în „Toate pânzele sus”, în anul 1976. Acesta a fost și compozitor al melodiilor „Du-mă acasă măi tramvai” (interpretată de celebrul Gică Petrescu), „Dragoste, poveste veche” (interpretată de Gică Petrescu și Petre Alexandrescu), „Morărița” (interpretată de Mia Braia, Mirabela Dauer), „Nu plânge pentru mine” (interpretată de Gică Petrescu și Dorel Livianu), „Trurli, Trurli” (interpretată de Titi Botez, Mihaela Mihai, Gică Petrescu, Alexandru Andrieș și Paula Seling). În filmele regizate de Stroe au jucat Grigore Vasiliu Birlic, Nora Piacentini, Nicolae Gărdescu, Gili Vasiliu, Richard Rang. Au mai jucat și mama sa, în rolul „Coana Eugenia” și chiar tatăl său V. Vasilache. Locațiile unde s-au realizat filmările au fost Grădina Cișmigiu, Grădina Icoanei, Lacul Snagov. Pentru activitatea artistică, a fost distins cu titlul de „Artist Emerit” și cu „Meritul Cultural clasa a-I-a” de prim-ministrul Petru Groza. Am adunat acest material pentru ca tinerii să cunoască din activitatea de excepție a unui mare actor român de comedie care a fost forțat în anul 1977 să emigreze cu toată familia în Israel. Cei în vârstă acum, au apucat să-l vadă, să-l audă la radio, să-l cunoască. Niculae Stroe, pe numele său adevărat, s-a stins din viață la data de 24 aprilie 1990, la Tel Aviv (Israel). ■

Victor Colonelu, regizor film

Cele trei coroane ale Regatului Român

Dacă pentru a vedea coroanele bogate ale domnitorilor din Evul Mediu românesc trebuie să cauți picturile bisericesti de epocă unde sunt immortalizați ctitorii, pentru a afla coroanele Regatului Român trebuie doar să ajungi la Muzeul Național de Istorie a României, secțiunea Tezaur. Privind coroanele familiei regale a României putem spune că trecem de la fiorii calzi ai aurului solar și auriu, la cei reci și raționali ai oțelului cenușiu. Dacă oțelul Coroanei Regale ne atrage și ne contrariază, Coroanele Reginei Elisabeta și Reginei Maria oferă echilibru și liniște. Primele două se aseamănă mult: aceleași elemente simbolice, dar realizate din alte materiale. Fiind mai „feminină”, Coroana Reginei Elisabeta a fost realizată din aur la Arsenalul Armatei pentru ocazia proclamării Regatului și încoronarea Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta în anul 1881. Coroana din aur are un design medieval similar cu cel al Coroanei de Oțel și nu conține pietre prețioase. Coroana de Oțel reprezintă coroana regală a României, iar aceasta a fost turnată din țeava unui tun otoman capturat în timpul Războiului de Independență din 1877 - 1878, în bătălia

de la Plevna din 30 august 1877. Carol I a ales oțel, și nu aur, pentru a simboliza vitejia ostașilor români. Cu toate că guvernul s-a pronunțat în favoarea unei coroane foarte scumpe și fastuoase, regele Carol I a dorit una plină de simplitate și sobrietate. El a fost încurajat să urmeze această idee de tatăl său, principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen. Acesta i-a trimis o scrisoare, datată 19 aprilie 1881, în care i-a prezentat fiului un memoriu bine argumentat privind coroanele și ceremonia de încoronare pe care trebuia să o facă ținând cont de faptul că în România se instaura o monarhie fără tradiție, tânără și modernă. Coroana de oțel a fost făurită de elevii și soldații meseriași ai Arsenalului Armatei din București după un proiect al lui Theodor Aman. Modelul de coroană primit de Regele Carol I, sfințit la Mitropolia din București în ziua de 10 mai 1881, se compune dintr-un cerc frontal cu opt fleuroane și tot atâtea mărgăritare, împodobit cu modele de pietre prețioase, toate stilizate din oțel. Cele opt fleuroane sunt unite, în vârful coroanei, de Crucea „Trecerea Dunării”. Coroana cântărește

1.115 grame și este realizată din zburătura unui tun (partea din față a țevii) de calibru 90 mm, fabricat la F. Wöhlert din Berlin. Spre a comemora faptele strălucite săvârșite de țară și Domnul Carol, pe tun, sub turaua otomană care poartă semnătura sultanului Abd Al-Hamid nepotul lui Mahmud întotdeauna Victorios, este scrisă următoarea inscripție: „DIN ACEST TVN LVAT DE OASTE ROMÂNESCĂ LA PLEVNA ÎN XXVIII NOEMVRIE MDCCCLXXVII S'A LUCRAT ÎN ARSENAL COROANA DE OCEL A REGELUI ROMÂNIEI CAROL I - X MAI MDCCCLXXXI.” Tunul s-a păstrat în Muzeul Arsenalului până la desființarea muzeului, apoi a fost mutat în actualul Muzeu Militar Național. Coroana de oțel a fost oferită pe 10 mai 1881 Regelui Carol I, la Palatul Regal, cu prilejul serbărilor încoronării sale ca Rege și a proclamării Regatului României. Aceasta a fost purtată în ocazii solemne de toți regii României începând cu încoronarea din 1881. Regele Ferdinand I al României a purtat-o la încoronarea sa de la Alba Iulia. Mihai I a fost încoronat cu aceeași

coroană și uns Rege de către Patriarhul României Nicodim Munteanu, în Catedrala Patriarhală din București, chiar în ziua celei de-a doua sale suiri pe tron, la 6 septembrie, 1940. Coroana s-a regăsit, între anii 1881 și 1947, și în stema națională, iar din 11 iulie 2016 face din nou parte integrantă din stemă. La încoronarea de la Alba Iulia din 1922, Regele Ferdinand I avea să poarte aceeași Coroană de Oțel, iar Regina Maria spectaculoasă sa coroană ce imită în mod fericit coroana feudală a doamnei Despina Milița, soția domnitorului Neogoe Basarab, pe care Regina Maria o văzuse pe fresca Mănăstirii de la Curtea de Argeș. Dacă Coroana Reginei Maria a României este o bijuterie din aur de clasă a secolului său care cere așezare și timp de admirație, Coroana de oțel a regilor României contrastează cu aceasta, fiind ca o strălucire de lovitură de sabie în întuneric, ce aduce posibilă moarte, dar și eliberare... În prezent cele trei coroane ale suveranilor României sunt expuse la Tezaurul istoric al Muzeului Național de Istorie a României din București. Coroana Reginei Elisabeta este realizată în totalitate din aur, fără pietre prețioase, iar Coroana Reginei Maria este din aur și cântărește circa 1.800 grame. Coroana lui Ferdinand este cea purtată și de regele Carol I și este realizată din țevile tunurilor de oțel capturate de Armata Română la Plevna, căreia i s-au mai adăugat trei pietre prețioase, reprezentând cele trei provincii românești care s-au unit cu Țara-Mamă: Basarabia, Bucovina și Transilvania. Cu toate acestea, coroana regală este cea mai de preț bijuterie pentru România. ■

Surse: wikipedia.org; mnir.ro; opinionational.ro; bnr.ro; minac.ro; rador.ro; clasate.cimec.ro

George V. GRIGORE

Artefacte arheologice din patrimoniul românesc expuse în Danemarca

Importanța istoriei și a culturilor dezvoltate în timp pe teritoriul țării noastre este evidențiată și prin participarea la expoziții de talie internațională, unde artefactele din patrimoniul românesc strălucesc alături de piesele reprezentative ale altor mari culturi. De data aceasta Muzeul Național de Istorie a României este partener în cadrul proiectului expozițional „Mother Earth”, organizat de unul dintre cele mai importante muzee de arheologie din Europa, Moesgaard Museum, din orașul Aarhus - Danemarca, în perioada octombrie 2024 – august 2025. Expoziția este dedicată culturii și civilizației neolitice și urmărește un traseu istoric complex care își are începutul în spațiul Orientului Mijlociu și ajunge până în Marea Britanie, la Stonehenge. În cadrul acesteia sunt prezentate 52 de artefacte arheologice din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României, printre care și două dintre cele mai importante piese din patrimoniul național, statuetele antropomorfe de la Cernavodă, „Gânditorul și perechea sa”. Expoziția „Mother Earth” aduce în atenția publicului descoperiri arheologice unice care provin din cercetări arheologice desfășurate în Iordania, România și Danemarca, acoperind cronologic o perioadă cuprinsă între mileniile al IX-lea și al V-lea î.H. Cu

ajutorul acestor piese deosebite, curatorii expoziției propun publicului explorarea unor teme provocatoare, având în centrul lor ideea interacțiunii omului cu natura, cu noi înșine și cu ceilalți.

Muzeul Național de Istorie a României se află la a doua colaborare expozițională

cu Moesgaard Museum, prima în 2022, când obiecte din tezaurul istoric al României, precum Tezaurul de la Pietroasa și piese din mormintele de la Apahida au fost prezentate în cadrul expoziției „Out of Chaos! Between the Roman Eagles and the Ravens of Odin”. Acum, Muzeul Național de Istorie a României prezintă o selecție de bunuri arheologice unice, printre „Zeita de la Sultana” descoperită în așezarea eneolitică de la Sultana „Malu Roșu”, cele două figurine antropomorfe descoperite la Cernavodă cunoscute sub numele de „Gânditorul și perechea sa”, grupul statuar antropomorf denumit „Perechea de îndrăgostiți” provenind dintr-o cercetare arheologică desfășurată la Măgura Gumelnița, vasul antro-zoomorf de la

Vădastra, frontonul de templu de la Trușești, precum și numeroase vase și statuete antropomorfe și zoomorfe provenind din cercetări efectuate în cele mai importante situri ale culturii Cucuteni din Moldova. Bunurile arheologice provenite din patrimoniul Muzeului Național de Istorie a României sunt prezentate într-o secțiune unică dedicată epocii neolitice în România, în cadrul unei scenografii moderne și senzoriale. Sperăm că vizitatorii iubitori de istorie vor aprecia aceste prezențe românești și astfel cultura neolitică de pe plaiurile noastre își va găsi locul în cadrul istoriei universale. ■

Surse: mnir.ro

George V. GRIGORE

Cărți frumoase, daruri prețioase

Dacă vreodată v-ați pus întrebarea de ce ar alege cineva ca loc de muncă o bibliotecă, aș putea să vă răspund că tot ceea ce este produs de un om poate fi îngrijit, iar cărțile sunt creațiile oamenilor, așadar trebuie să fie îngrijite. Biblioteca este un loc de îngrijire a cărților. Cine o poate oferi pe aceasta? Conform fișei postului, această îngrijire poate intra și în atribuțiile unui bibliotecar. ÎNGRIJIRE, adică grija față de CARTE ca obiect, dar și ca SUBIECT, pentru că fiecare carte ajunge, mai devreme sau mai târziu în centrul de interes și de curiozitate al cuiva, adică a unui CITITOR. Cine mai iubește azi cărțile astfel încât să le caute înseamnă că merită să aibă parte și de grija unui bibliotecar, pentru că în grija acestuia intră nu doar cărțile dintr-o bibliotecă, ci și oamenii care le citesc, adică, CITITORII.

Cum am putea mai bine atrage atenția asupra cărților din colecția noastră decât făcând în așa fel încât să ne alăturăm, și să le ieșim în cale celor care le caută și le iubesc, adică a cititorilor/ utilizatorilor noștri? Ca bibliotecar al Casei Corpului Didactic Ilfov, mi-a făcut o deosebită plăcere să-i întâlnesc pe micii cititori-începători de la Școala cu clasele primare I-IV, din localitatea ilfoveană Islaz, care au participat cu brio la ediția a II-a a proiectului de promovare a lecturii și mișcării în aer liber „Biblioteca de afară” și care, în data de 29 noiembrie 2024, au primit, într-un cadru festiv, diplomele de cititor/oare harnic/ă. Acestea au fost înmânate de directorul Casei Corpului Didactic Ilfov, prof. dr. Florin Petrescu. Surpriza cea mare a fost că harnicii cititori și cititoare s-au dovedit și

Horiana Arghira PETRESCU, bibliotecar CCD Ilfov

talentați recitatori și recitatoare care au primit felicitări și aplauze la scenă deschisă pentru seriozitatea cu care au recitat și cântat versurile și cântecele dedicate Zilei Naționale a României 1 Decembrie, alese cu grijă de învățătoarele Ana Maria Trașcu, Daniela Păuleț, Cristiana Livadariu.

Lor li s-au alăturat consilierul psihopedagog Adriana Enache și Sabina Șteopoea, profesor de religie, care ne-a emoționat cu scurta povestioară despre Sf. Andrei, ocrotitorul României. A fost alături de noi și Marieta Cristescu, bibliotecarul Colegiului Silvic „Th. Pietraru”, care a oferit

o carte foarte frumoasă despre Pădurile din România și care le-a adresat celor prezenți invitația de a vizita atât biblioteca din cadrul Colegiului Silvic „Theodor Pietraru” cât și impresionantul Parcul Dendrologic al Colegiului, care este frumos în toate anotimpurile și în care se poate alege, dar și citi, pentru că este o oază de relaxare, de aer curat și are peisaje spectaculoase, unicat. Ne-a părut rău că nu a putut participa și Ramona Sima, directorul Firmei Suav și antrenor de yoga, cea care în acest proiect a avut rolul de a ne introduce în tainele exercițiilor de tip yoga, în special cele care vizează o mai bună respirație, oxigenare și concentrare a minții și a creierului. Sunt convinsă că i-ar fi plăcut să participe și să se alature cu cartea preferată în hora noastră de cititori/cititoare și să exclame cu noi: LA MULȚI ANI, ROMÂNIA! ■

profesor metodist Marius-Ovidiu Sebe

Valorificarea experiențelor personale de învățare formală și non-formală în predarea geografiei

Casa Corpului Didactic Ilfov a fost gazda celei de-a XII-a ediții a workshop-ului județean al profesorilor de Geografie din județul Ilfov „Geografia în școală”, care a avut ca temă „experiențe de învățare formale și non-formale aplicate la clasă”. Activitatea, care a avut loc în data de 15 noiembrie, a fost organizată de Societatea de Geografie din România – filiala Ilfov în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov și Casa Corpului Didactic Ilfov.

În prima parte a întâlnirii, Cristina Petre-Ghiță, inspector școlar general adjunct ISJ Ilfov, și Florin-Bogdan Petre, inspector școlar de specialitate ISJ Ilfov, au prezentat o analiză a scorurilor înregistrate la testarea inițială BRIO, în județul Ilfov, la disciplina Geografie. A urmat o dezbatere privind rezultatele nivelului actual al competențelor elevilor înregistrate prin această evaluare standardizată și un feedback din partea profesorilor care au aplicat. În continuare au împărtășit din propriile experiențe de învățare formală și non formală profesorii Marius Marcu, de la Liceul Tehnologic „Dumitru Dumitrescu”, Buftea, care a vorbit colegilor despre necesitatea și importanța aplicației pe teren, ca oportunitate în formarea continuă a profesorilor de Geografie captivând auditoriul cu prezentări video din aplicațiile practice în munții Bucegi, și Cristina-Irina Pisciă, de la Școala Gimnazială nr. 1 Buftea, care și-a intitulat prezentarea „Predă precum învață creierul. Ciclu învățării experiențiale: David Kolb”, provocând profesorii la un atelier pe grupe pentru a demonstra importanța rolului învățării experiențiale în consolidarea competențelor la disciplina Geografie. Partea a doua a întâlnirii a fost dedicată lansării numărului IX al Buletinului Societății de Geografie din România, filiala Ilfov și aspectelor organizatorice ale filialei județene. Cristina Petre-Ghiță, președintele filialei Ilfov a Societății de Geografie din România, a prezentat noul număr al buletinului SGR Ilfov, mulțumind Consiliului Județean Ilfov, respectiv doamnei Alexandrina Niță, directorul Centrului pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, pentru sprijinul acordat în tipărirea acestei publicații. Această lucrare de înaltă ținută metodică-științifică, cu care se mândresc geografii ilfoveni, reflectă în paginile sale activitatea profesorilor de Geografie din județ și referatele prezentate în cadrul simpozionului județean „Ilfov – cununa cu diamante”, din perioada anilor 2019-2013. La finalul întâlnirii, inspectorii Florin-Bogdan Petre și Cristina Petre-Ghiță au transmis aprecieri tuturor celor care au susținut prezentări și au felicitat participanții pentru reușita acestei manifestări de tradiție a profesorilor ilfoveni. ■

Valori europene și implicare civică prin proiectul Erasmus+: Un pas spre excelență în educația școlară din județul Ilfov

prof. Simona Gabriela Luca

Din septembrie 2024, Casa Corpului Didactic Ilfov, alături de consorțiul format din 12 unități din județul Ilfov a început noul proiect din cadrul acreditării Erasmus 2021-1-RO01-KA120-SCH-000047215. Acest proiect de educație școlară, nr. 2024-1-RO01-KA121-SCH-000224863, este conceput pentru a implementa Planul Erasmus propus de CCD Ilfov pentru internaționalizare și dezvoltare pe o perioadă de 4 ani, beneficiind de finanțare europeană.

Obiectivele propuse de CCD Ilfov pentru Planul Erasmus includ:

- Dezvoltarea competențelor profesionale de lucru în echipă, management și digitale a unui număr de 16 de formatori ai CCD Ilfov și a 36 de cadre didactice de la nivelul consorțiului
- Dezvoltarea calității programelor de formare la nivel european ale CCD Ilfov prin digitalizare pentru creșterea gradului de accesibilitate, atractivitate și a nivelului de participare
- Creșterea impactului formării cadrelor didactice și formatorilor prin internaționalizarea ofertei de formare și facilitarea cooperării europene a unităților școlare de la nivelul consorțiului
- Dezvoltarea competențelor lingvistice pentru 100 de cadre didactice de la nivelul consorțiului, în 4 ani de implementare a planului de dezvoltare strategică.

Unitățile care fac parte din consorțiul Erasmus+, alături de CCD Ilfov sunt Școala Gimnazială Nr. 2 Buftea, Școala Gimnazială Nr. 1 Tunari, Școala Gimnazială Nr. 1 Copăceni, Școala Gimnazială Nr. 1 Glina, Grădinița Nr. 2 Voluntari, Grădinița Nr. 1 Bragadiru, Școala Gimnazială Nr. 1 Pantelimon, Școala Gimnazială Nr. 1 Grădiștea, Grădinița „Rița Gărgărița” Brănești, Școala Gimnazială Nr. 2 Tamași, Școala Gimnazială Nr. 1 Bragadiru și Liceul cu Program Sportiv „Helmuth Duckadam” Clinceni. Participanții din cadrul proiectului au oportunitatea de a lua parte la cursuri internaționale de formare Erasmus+, alături de colegi, profesori din Europa, care acoperă domenii esențiale pentru dezvoltarea profesională, precum digitalizare și utilizarea tehnologiilor moderne în educație, managementul educațional și leadership și incluziune socială și lucrul în echipă. Prin aceste formări, profesorii beneficiază de perspective noi și își dezvoltă competențe care îi vor ajuta să creeze medii educaționale inovatoare și incluzive în unitățile din consorțiu. Dincolo de granițele cursurilor internaționale, proiectul Erasmus+ are un impact direct asupra comunităților locale și regionale. Activitățile organizate promovează implicarea civică și educația de calitate, incluzând:

- Prezentări și dezbateri despre importanța valorilor europene.
  - Campanii de conștientizare privind necesitatea formării continue a profesorilor.
  - Colaborări locale care evidențiază bunele practici și importanța respectului pentru diversitate culturală.
  - Încurajează profesorii, elevii și comunitățile să devină mai responsabili și implicați civic.
  - Are potențialul de a transforma calitatea educației în școlile implicate, iar rezultatele așteptate includ profesori mai bine pregătiți, capabili să ofere elevilor o educație de calitate europeană, elevi mai implicați și responsabili, care obțin rezultate școlare mai bune și înțeleg valoarea apartenenței la o comunitate europeană și formatori CCD Ilfov cu experiență internațională, capabili să implementeze programe de formare moderne, relevante și atractive.
- Cele 12 unități școlare implicate în consorțiu colaborează pentru a crea un mediu educațional puternic și unitar. Profesorii participă la dezvoltarea de cursuri și suporturi de formare, lucrând în echipe pentru a implementa cele mai bune practici educaționale. Această cooperare contribuie la crearea unei rețele solide de formatori și la întărirea spiritului comunitar. Prin acest proiect Erasmus+, CCD Ilfov și consorțiul de școli promovează o viziune integrată asupra educației, centrată pe formare continuă, respect pentru diversitate culturală și integrare europeană. Valori precum colaborarea, respectul pentru identitate națională și educația de calitate sunt puse în centrul acestui demers. Într-o lume din ce în ce mai interconectată, astfel de inițiative subliniază importanța apartenenței la o comunitate europeană care prețuiește cultura, educația și implicarea civică. Proiectul Erasmus+ este, în esență, un exemplu viu al modului în care investiția europeană în oameni creează un viitor mai bun, mai incluziv și mai prosper pentru toți, iar în județul Ilfov suntem deschiși și receptivi la aceste inițiative, pe care le valorificăm în mod creativ. ■

